

סימן רס

היאך האשה קונה
הטבעת קידושין בקנין יד

שמעתי על ר"מ אחד שכשהוא מסדר קידושין לתלמידיו הוא מורה לכלה שתכופ אצבעה על כף ידה, שאז כשהחתן נותן לה הטבעת כל הטבעת הוא באויר כף ידה, ודלא כמנהג הרגיל שהכלה פושטת אצבעה ישר. וטעמו דכשהכלה פושטת אצבעה ישר, אי אפשר להכלה לקנות הטבעת בקנין יד, דהא אין הטבעת כולה בולט למעלה באויר ידה אלא הטבעת מקיף את אצבעה ונמצא שחלק מהטבעת בולט מחוץ לידה לצדדין, ובקנין יד לא מהני כשמחזיק הדבר בידו, אלא בעינן שיהא כולו בתוך היד או שיכלוט למעלה באויר היד, וכמ"ש הנתה"מ סי' קצ"ח סק"ט, וא"כ הכלה קונה הטבעת רק בקנין הגבהה, ויש לחשוש דלחלות הקידושין מה"ת לא מהני קנין הגבהה, דהא לדעת רבי יוחנן מה"ת אינו קונה אלא בקנין כסף או חליפין או חצר או יד, (כן הסכימו האחרונים ודלא כהקצוה"ח סי' קצ"ח שכתב דלר' יוחנן אינו מועיל מה"ת קנין חצר וקנין יד), אבל משיכה והגבהה אינו קונה בישראל מה"ת אלא מדרבנן. ולדעת הרמב"ן ס"ל כן לרבי יוחנן לא רק במקח דיכול לקנותו בקנין כסף אלא גם במציאה ומתנה (ודלא כהתוס' בע"ז עא.), וא"כ לדעת הרמב"ן הוא הדין דבקנין כסף גופא אי אפשר להמוכר או להאשה לקנות מה"ת את כסף המקח או כסף הקידושין בקנין משיכה והגבהה אלא בקנין חצר או יד.

אמנם לע"ד נראה ברור דהא דבעינן בקנין יד שיהא כולה באויר היד, היינו משום שכאשר החפץ כולו באויר ידו יותר הוכחה שהוא הבעלים היחיד, אבל כאן שאדרבה דרך שימוש הוא בכך שהטבעת מקיף את ידה

(אצבעה) ולא באויר היד, אין כאן חסרון בקנין יד במה שאין הטבעת כולה בתוך חלל ידה, דאדרבה דבמה שעונדת הטבעת על אצבעה, אין לך הוכחה בעלות כמוהו שמשמשת בטבעת כדרך שימושה, ולכן כשמחזקת הטבעת בידה ומשתמשת בה כדרך שימושה קנתה בקנין יד מה"ת בלי פקפוק. ובזכרוני שכן שמעתי מהגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל שהעיר כמ"ש שכשדרך שימושו לענוד דוקא סביב היד, קונה הטבעת בקנין יד אף שאין כולה בתוך חלל ידו וכמ"ש.

1134567

סימן רסא

רמקול בחופה

במועדים וזמנים (ח"ו סי' ק"ה) הערתי שדבר פשוט שאין יוצאים בברכה ששומעים ע"י רמקול או מכשיר שמיעה או טלפון או רדיו, והטעם כיון שקול היוצא דרך הרמקול אי"ז גלי הקול שלו, אלא שגלי קולו מייצרים זרם חשמלי שהוא מייצר קול דומה לשלו ודומה לשומע ברכה ע"י קלטת דודאי אינו יוצא יד"ח, וכן כתב הגרש"ז אויערבך זצ"ל שבירר היטב המציאות ופשוט לו שאינם יוצאים יד"ח, אמנם הביא שרבינו החזו"א זצ"ל אמר לו שיתכן דכיון שקול הנשמע נוצר ע"י המדבר וגם הקול נשמע מיד כדרך המדברים אפשר דחשיב כשומע ממש ויוצאים בהם יד"ח (וכן כתב בשו"ת אגרות משה או"ח ח"ב סי' ק"ח), ועיין בדברינו מועדים וזמנים ח"ח סי' א'.

ובכמה מקומות הערתי על מה שנוהגים להשמיע ברמקול ברכת אירוסין ונישואין, ועי"ז שמגביר את קולו ע"י רמקול אין אפשרות אף לעשרה לשמוע את קולו ממש, שזהו חשש ברכה לבטלה, וביותר הוספתי שאף